

Pedagogiska tips Boksamtal

Vi är medvetna om att det skulle behövas lärarhandledningar till många fler böcker än vad vi mäktar med att göra. Därför har vi sammanställt en del bokfrågor som vi själva använder oss av när vi arbetar med grupper av elever. Välj ut det som känns bäst för dig och din grupp och prova olika modeller vid olika tillfällen.

Mycket nöje önskar Christina Strömwall, Emelie Olofsson, Lena Nilsson Berg, Maria Bolmehag och Ninni Malmstedt.

Innehåll

Boksamtal enligt Aidan Chambers.	3
Bokfrågor	4
Frågor till skönlitteratur	5
Frågor/Strategier till faktatexter	6
Övrigt	7
Bilaga 1	9
Bilaga 2	10
Bilaga 3	11

Boksamtal enligt Aidan Chambers.

De fyra grundfrågorna:

Var det något speciellt du gillade i boken?

Var det något speciellt du inte gillade?

Var det något du inte förstod eller tyckte var svårt?

Lade du märke till några mönster eller kopplingar?

Det lättaste sättet att åskådliggöra detta för alla är att skriva upp frågor och svar i olika kolumner, på smartboard el dyl. När alla svarat kan en åskådliggöra kopplingar genom att göra streck mellan dem.

Specialfrågor

Här nedan följer ett antal "specialfrågor" en kan lägga till, för att fördjupa boksamtalet. Lägg gärna till egna!

Hur lång tid tror ni det tog för allting att hända?

Vems berättelse är det?

Vilken person blev du mest intresserad av?

Var utspelar sig berättelsen eller Var någonstans händer det här?

Vad var det första du lade märke till i berättelsen?

Vad tror du har hänt innan?

Vad händer efter?

Hurdan är huvudpersonen?

Känner du igen någonting i historien från ditt eget liv? Är det viktigt att känna igen sig i boken du läser?

Vad hade du gjort i hennes/hans situation?

Vilka val har hon/han?

Vad blir konsekvenserna?

Finns det några bifigurer, som spelar stor roll i berättelsen?

Varför valde du just den här boken?

Har du läst något annat av samma författare? Kommer du att läsa något mer av hen?

Är det bilder i boken? Gillar du dem? Varför/varför inte ?

Om det inte finns bilder i boken-välj ett kapitel, som du illustrerar med egna bilder.

Vad tyckte du om slutet på boken? Om du inte tyckte om det. Prova att skriva ett nytt slut.

Allmänt: Försök att inte ställa frågan **Varför**. Ställ öppna frågor, t ex Hur tänker du då? Vad tror du?

Källa: Chambers, Aidan: Böcker inom och omkring oss; 2011

Bokfrågor

Innan du börjar läsa

Vad tycker du om framsidan?

Passar titel och bild ihop, tycker du?

Vem är författaren?

Har du läst något annat av författaren?

Under läsningens gång

Vem är huvudperson?

Beskriv hur du tycker att huvudpersonen är med hjälp av exempel från texten.

Välj en händelse från det du har läst och kommentera det. Välj något som du blev upprörd, glad, ledsen... över.

Välj en miljö (en plats) från boken och beskriv den så noga som du kan. Skulle du vilja vara där? Varför/ Varför inte?

Berätta om en händelse som du tycker om i boken.

Berätta om en händelse från boken som du inte gillar.

Är det något som du inte förstår?

Vi låtsas att du är huvudpersonen: Vad hade du gjort annorlunda?

Vilken tid på året utspelar sig berättelsen?

Under hu lång tid utspelar sig boken?

Vem av personerna i boken skulle du vilja vara? Varför

Efter du har läst ut boken

Vad tycker du om slutet?

Hade ett annat slut varit möjligt? Vilket?

Sammanfatta vad boken handlar om med fem ord.

På en skala mellan 1 och 5, där 5 är bäst. Vad ger du boken för poäng?

Vad skulle du vilja ställa för fråga till författaren om just den här boken?

Frågor till skönlitteratur

Vad var det första du lade märke till i berättelsen?

Vad tror du har hänt innan?

Vad händer efter?

Hurdan är huvudpersonen?

Hur gammal är huvudpersonen? Hur vet du det? Hur tänker du då?

Känner du igen något från ditt eget liv? (Har du sett något? Hört något?)

Vad hade du gjort i hennes/hans situation?

Vilka val har hon/han?

Vad blir konsekvenserna?

Var det något speciellt du gillade med berättelsen? Vill du berätta om det?

Var det något speciellt du ogillade?

Allmänt:

Försök att inte ställa frågan VARFÖR! Ställ öppna frågor Ex Hur tänker du då? Vad tror du?

Texterna kan bearbetas i helklass, i mindre grupper eller i par. Ibland tyst läsning enskilt eller högläsning av lärare eller elev.

Frågor/Strategier till faktatexter

Förförståelse - Vad vet du om ämnet?

Börja med att titta på rubriken. Vad handlar texten om?

Finns det några bilder? Titta på dem, vad tror du texten handlar om?

Läs texten och skriv ner frågor under tiden, försök besvara frågorna när du läst färdigt texten.

Diskutera texten i gruppen, förklara otydligheter.

Gå igenom svåra ord/uttryck. Gör ev en lista.

Sammanfatta texten

Gör gärna en mindmap om texten.

En mycket bra strategi för läsning av faktatexter är att arbeta enligt THIEVES
Aktiviteten kallas informationstjuvar på svenska men namnet är mer intressant
på engelska: T.H.I.E.V.E.S. :

Title

Headings

Introduction

Every first sentence in a paragraph

Visuals and vocabulary

End-of-chapter questions

Summary

Läs mer om thieves här

http://nyisvenskaskolan.blogspot.se/2013_11_01_archive.html

Bra litteratur om faktaboksläsning är:

Lundberg, Konsten att läsa faktatexter, 2006

Arnbak, Läsning av faktatexter, 2010

Gear, Att läsa faktatexter, 2015

Övrigt

- På flera av skolbiblioteken finns kortlekar med bokfrågor, att låna.

- På Natur och Kulturs webbplats finns ett berättelseansikte att ladda ner. Ett utmärkt sätt att sammanfatta en bok.

http://www.nok.se/PageFiles/143065/Berattelseansikte_tom.pdf

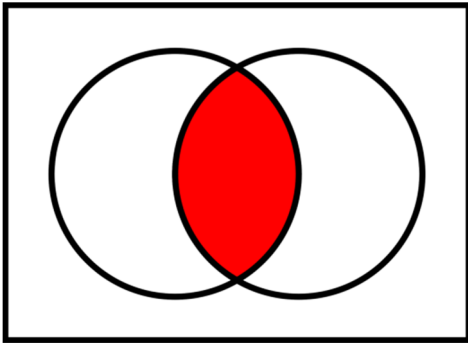
- Britta Stensson ger i sin bok flera exempel på hur en bok kan sammanfattas. Se bilaga 1 och 2.
- Gör som Henrik Lange, sammanfatta boken i fyra bildrutor. Se bilaga 3
- Använd En läsande klass och lässtrategierna som hjälpmedel.
<http://www.enlasandeklass.se/>

Läsfixarna,

- Spå gumman- tänkare, vad kommer det här handla om, vad kommer att hända
- Cowboy – sammanfattare, vad har vi läst om idag
- Detektiv – ordletare, vilka besvärliga ord/nyckelord stötte vi på
- Reportern – frågeställare, Jag undrar oklart/frågor på det ni läst
- Konstnär – illustratör, kommenterar bilderna/ritar bild om det lästa/redogör för inre bilder
- Heta stolen: En av deltagarna får vara en bokkaraktär från boken och sätta sig i "heta stolen". De andra får ställa frågor till bokkaraktären
- Text till text: Leta upp en nyhetstext som handlar om ett aktuellt ämne som tas upp i boken. Ex Jensen, Täcknamn Mattias - en artikel om någon som fått byta identitet Stranger, Skärseld - en artikel om flyktingar på medelhavet.

Prata om ämnet i boken och läs sedan artikeln tillsammans och diskutera ämnet djupare samt lyft fram ord som kan vara svåra.

- VENN-diagram: Jämför två olika böcker genom att göra ett enkelt VENN-diagram. Vad är olika? (hamnar utanför den gemensamma ringen), vad är lika? (hamnar i den gemensamma ringen)

- Citat: Eleverna får några minuter på sig att leta upp ett citat som de sedan läser upp för varandra och berättar varför de valde detta citat.
- Låt eleverna anonymt skriva skriver ner svar på frågorna: *Har du eller någon du känner varit med om något liknande som beskrivs i boken? Känner du igen dig i någon känsla som du får när du läser boken?* Pedagogerna läser upp svaren. Anonymiteten kan göra diskussionen tätare och det blir lättare att diskutera känslor som rädsla, sorg, mobbning etc.
- Youtube: Med hjälp av Youtube kan du visa företeelser och förklara olika begrepp. Ex sport, soptipp, båtar mm

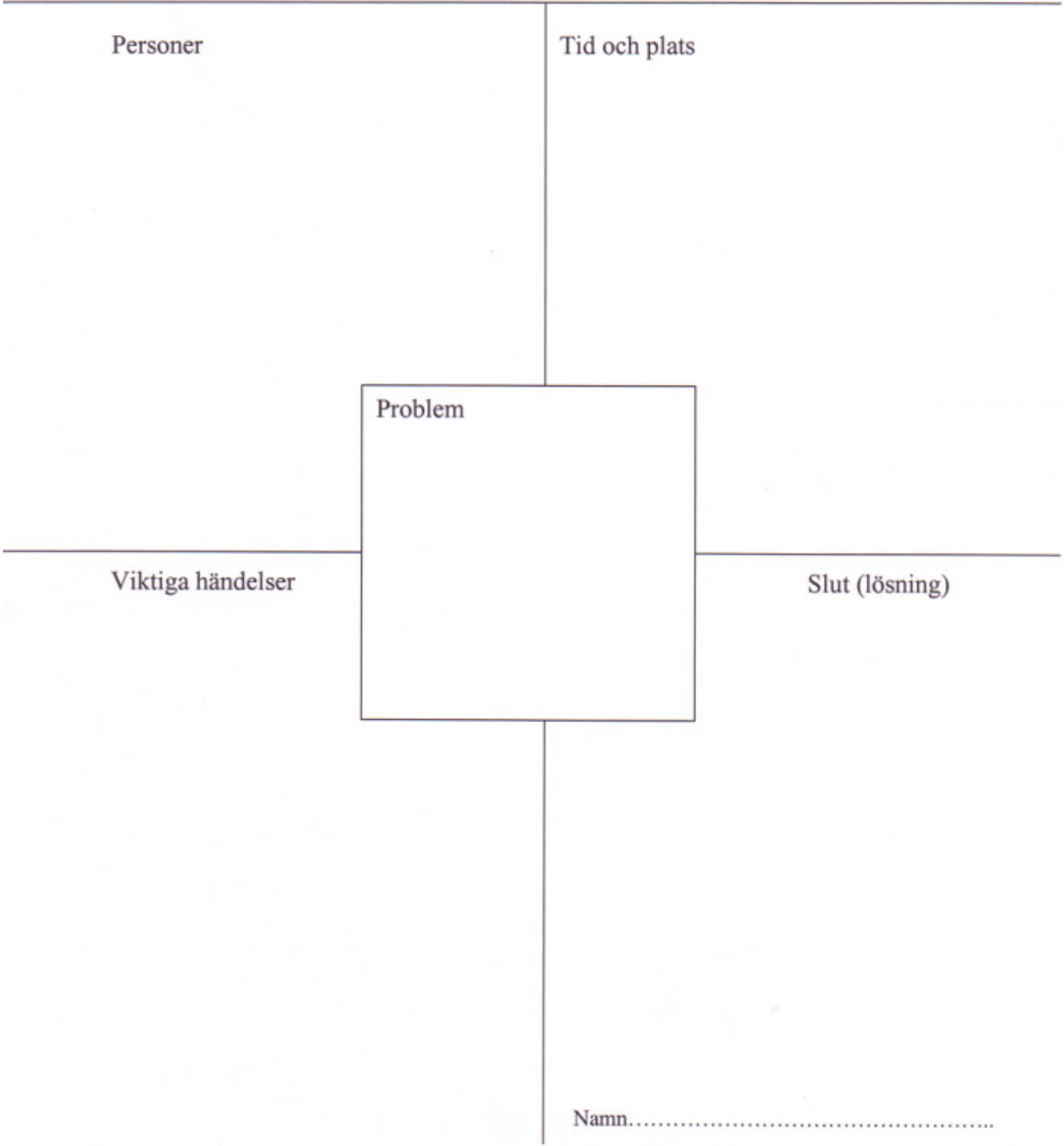

Berättelsekarta

Titel.....

Författare.....

Illustratör.....

Berättelsens gång

Titel .....

Början

Mitten

Slut

SAGAN OM RINGEN

(Hela trilogin)

Frodo har fått en magisk ring men den onde Sauron vill ha den. För att då kan han styra hela världen.

Frodo måste bege sig till Domedagsberget för att förgöra ringen men en massa orcher och en massa annat otyg vill stoppa honom.

Till slut kommer Frodo fram och kastar ner ringen i elden.